

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวนิภาพร ระดาฤทธิ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 162 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเพศ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (One- way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ้ (Scheffe Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

คำสำคัญ

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารวิชาการเครือข่ายโรงเรียนที่ 78, การบริหารงานวิชาการ

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้คนในสังคมต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาคุณภาพของประชากร เพราะการศึกษาช่วยเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม และประเทศชาติในที่สุด และการพัฒนาประเทศชาติที่สำคัญที่สุด คือการพัฒนาประชากร ซึ่งทำได้โดยการจัดให้ได้รับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่ รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80)

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับต่างๆยังมีความแตกต่างทั้งด้านมาตรฐานและด้านคุณภาพ สถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่นิยมของผู้เรียนและผู้ปกครองโดยทั่วไปมักจะอยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานครหรือเมืองใหญ่ๆ และสถานศึกษาเหล่านี้จะมีครูผู้สอนที่ดีมีคุณภาพ ความแตกต่างหลากหลายของคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพครูผู้สอนจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาและก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ทั้งโอกาสและคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดช่องว่างทางอาชีพ และการดำรงชีวิตของคนในสังคมในที่สุด

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง บุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมแห่งยุค สังคมข่าวสารได้เป็นอย่างดี หน่วยงานที่จัดการทางด้านการศึกษาซึ่งได้แก่โรงเรียนโดยมีผู้นำใน สถานศึกษาได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำองค์กร และเป็นผู้ที่มี หน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างคณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในชุมชนซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำ รวบรวมพลังต่างๆ มาช่วยให้เกิดการพัฒนา

ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้บรรลุผลสำเร็จในการ ดำเนินงานหรือบรรลุประสงค์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความเป็นผู้นำรู้เท่าทันเหตุการณ์และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา โดยสามารถนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารเป็นทีมที่มีศักยภาพที่จะผลักดันให้ บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจและรักที่จะทำ ผลผลิตที่ออกมาจะดีเยี่ยม และการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นด้านแรกของการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จะประสบ ผลสำเร็จได้อย่างดีนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ทุกประเภทสถานศึกษา หรือสถานประกอบการใด ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะการบริหารจัดการในงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ ในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วย จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดหลักการการจัดการเรียนรู้ไว้ในมาตราที่ 6 กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวนั้นจำเป็นต้องอย่างหนึ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา คือ สถานศึกษาโดยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น และมีหน่วยงานระดับสูงกว่าสถานศึกษารับผิดชอบร่วมกัน องค์การภาครัฐ และเอกชน ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานหลายหน่วยงาน และ หลายระดับรับผิดชอบร่วมกันแต่สถานศึกษาถือว่าเป็นหน่วยที่สำคัญ เพราะเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการ การพัฒนาคุณภาพของเยาวชน ต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาหรือปฏิรูปการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (พนัส ดั่งเอก.2555:1-2)

มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังนั้น งานบริหารสถานศึกษาภายหลังการปฏิรูปการศึกษาจึงมี 4 ด้าน คือ วิชาการ งบประมาณ งานบริหารบุคคล และบริหารทั่วไป โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่นๆนั้น แม้มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมา โดยเป็นงานสนับสนุน ให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถิตยชัย วรานนท์. 2553 :144-145) ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จึงได้เน้นเรื่องการพัฒนาคนโดยเชื่อว่าคนเมื่อได้รับการพัฒนาจะสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจสังคมการเมืองและประเทศชาติในที่สุด นอกจากนี้ยังได้กำหนดแผน

ยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะปานกลางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาวและมีการดำเนินการต่อเนื่องจากพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึดการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน ตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่างานด้านวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการ ในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในขอบข่ายของเนื้อหา และหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่าง ลึกซึ้งในขอบข่ายของงาน วิชาการ เช่น หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายใน การวัด และ ประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะ บริหารงานวิชาการให้มี ประสิทธิภาพ เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียน ให้บรรลุตาม เป้าหมายของการจัดการศึกษา นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปตาม เป้าหมายของการศึกษาของชาติ ก็คือ ครู ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องนำนโยบายมาปฏิบัติ โดยตรง เป็นผู้ที่เห็นถึง ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก ตามตัวแปรของเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ว่าครูมีความคิดเห็นอย่างไรในการบริหารงานของ ผู้บริหาร ความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำมา ปรับปรุง พัฒนาหรือสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการ บริหารโดยประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ ไปวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้พัฒนาและเจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่าย โรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรเป็นครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 283 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 162 คน

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน
 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
- เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก 5 ด้าน คือ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดผลประเมินผล 5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 162 คน โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลประเมินผล 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งหมด 50 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติด้วย t-test แบบ Independent และ ANOVA (One-way analysis of variance) สำหรับตัวแปรเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.8 - 1.00

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – Out) กับครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97

นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน 2560 ถึง 16 พฤษภาคม 2560 ได้รับแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมา 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.07 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด 162 ฉบับ

ผลการวิจัย

1. จากข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 เพศชายจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 และประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด คือ มีอายุราชการ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 อายุราชการ 5-10 ปี มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อมีผลสรุป ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ ผู้บริหารจัดทำแผนงานหรือโครงการวิชาการให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตร รองลงมาคือผู้บริหารจัดประชุมหรืออบรมให้แก่คณะครูเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การใช้หลักสูตร ส่วนผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือ เพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตรได้ค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.2 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ ผู้บริหารให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลของการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อให้

นำไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น รองลงมาคือ ผู้บริหารชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรูปแบบในการนิเทศการสอนในโรงเรียนให้ครูทราบก่อนปฏิบัติ และผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนนิเทศกันเองในแต่ละระดับชั้น ส่วนผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและผู้บริหารสนับสนุนแนะนำและส่งเสริมครูไปประชุม อบรมสัมมนาศึกษาดูงานหรือศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า พบว่าครูที่มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นละวิชาต่างๆ โดยคำนึงความรู้ความสามารถของครูผู้สอนเป็นหลัก รองลงมาคือผู้บริหารจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อกระบวนการการเรียนรู้ ส่วนการสำรวจว่าผู้บริหารจัดหาแหล่งความรู้เอกสาร ตำรา ให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง และจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนมีหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารจัดระบบสารสนเทศที่มาข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครูที่มีความคิดเห็นด้านการวัดผลประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนของตน รองลงมาคือผู้บริหารจัดให้มีการอบรมหรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามความเหมาะสม ส่วนผู้บริหารเทียบโอนความรู้ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ผู้บริหารพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานและผู้บริหารควบคุมดูแลให้ครูผู้สอนมีความรู้และสามารถกำหนดแนวทางวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยเท่ากัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน มีผลสรุปดังนี้

3.1 ครูและบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการทั้งนี้เพราะงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อันขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการด้านหลักสูตรการนาหลักสูตรไปใช้แบบเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศ การวางแผน การประชุมอบรมพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) กล่าวว่า งานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจของการบริหารสถาน ศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และ คุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป และเรื่องชี้วัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัต สิงห์เรือง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 10 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้าน การพัฒนาหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสังคม สมฤทธิ์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อา เภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลวิจัยพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สุดท้ายด้านการวัดผลและประเมินผล 3.94 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะเนื่องจากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับครูเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน โดยที่ครูชายและครูหญิงมีสิทธิเสรีภาพและโอกาสในการแสวงหาความรู้เท่าเทียมกัน ปฏิบัติหน้าที่ในภาระงานที่รับผิดชอบเหมือนกัน ภายใต้บริบทและสิ่งแวดล้อมเดียวกันจึงทำให้มุมมองของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาน คุรุกาลโกศลและคนอื่น ๆ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการด้านการจัดบริการงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน ครูทุกคนต้องให้ความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานวิชาการโดยเฉพาะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส ชูพาน (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2551 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดยะลา โดยรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ ประสาน คุรุกาลโกศล และคนอื่น ๆ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการด้านการจัดบริการงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 จำแนกตามเพศ และ ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ ศิริสุวรรณ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นมัธยมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ภาพรวม

อยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกับชลวานี ดิงนามอ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรม การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรแก่คณะครู ควรจัดอบรมครูและบุคลากรเป็นรายปี ในเรื่องเทคนิคการสอนการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรสำรวจว่าในสถานศึกษาต้องการสนับสนุนทางวิชาการด้านใดบ้าง และส่งเสริมทักษะความรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและคุณภาพชีวิต

1.3 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ควรมีการให้ความรู้ด้านการนิเทศกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้มีความเข้าใจตรงกัน และทำอย่างต่อเนื่อง

1.4 การวัดและประเมินผล ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินผลตามสภาพจริง

1.5 ด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตาม และ กำกับดูแลการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 สำนักงานเขตบางแค สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างกว้างขวางจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านคือด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านธุรการ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานของ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 78 และ โรงเรียนอื่นๆ สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์ พับบลิเคชั่น.
- ชลวณี ดิงนามอ. (2556). พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. การค้นคว้าอิสระ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประภาส ชูพาน. (2551). ความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในจังหวัดยะลา. คุรุศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประสาน คุรุกาล โกศล และคนอื่นๆ. (2546). สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาช่วงชั้น
ที่ 1 และ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร. การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2)พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. (19 สิงหาคม 2542). ราชกิจจานุเบกษา. 116(74 ก). 5-20.
- เรวัต สิงห์เรือง. [ออนไลน์]. (2550). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษาที่ 10.
เข้าถึงได้จาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>.
- รุสนานี ลอแข็ง. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนอำเภอบา
เจาะ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. การค้นคว้าอิสระ คุรุศา
สตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สังคม สมฤทธิ์. [ออนไลน์]. (2552). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภูซาง อําเภอกู่ซาง
จังหวัดพะเยา. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>.
- สุชาดา ศิริสุวรรณ. (2554). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
อำเภอบางลำง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15. สารนิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.